

Aanvullende tekst t.b.v. commissie m.e.r.

Stikstof

Met de recente uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 2 november 2022 (ECLI:NL:RVS:2022:3159) kan de zogenaamde bouwvrijstelling niet meer gebruikt worden. Voor de dijkversterking KIJK betekent dit dat er verder onderzoek is gedaan naar de gevolgen van de uitstoot van stikstof tijdens de realisatiefase. Er is een nieuwe AERIUS-berekening uitgevoerd. Hierbij is uitgegaan van Stage IV materiaal en 25% elektrificatie van het materieel.

Uit de AERIUS berekeningen wordt voor vier stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden een maximale tijdelijke toename gedurende de aanlegfase van maximaal 0,02 mol N/hectare/jaar berekend. Het gaat om de Natura 2000-gebieden Nieuwkoopse Plassen & De Haeck, Biesbosch, Uiterwaarden Lek en Zouweboezem.

De emissies doen zich uitsluitend voor tijdens de aanlegfase en zodra de aanlegwerkzaamheden zijn afgerond, zal er geen sprake meer zijn van de stikstofemissie en stikstofdepositie ten gevolge van het project. Er is daardoor geen sprake van een structurele belasting op een specifieke locatie. Maar voor de gevolgen van de uitstoot van stikstof tijdens de realisatiefase zijn significant negatieve effecten niet op voorhand uit te sluiten. Daarom is voor de dijkversterking KIJK een passende beoordeling opgesteld. In deze passende beoordeling zijn de gevolgen van de tijdelijke depositietoename nader ecologisch beoordeeld. Hierbij is gekeken naar de huidige staat van het habitatype, de trend, de achtergrondconcentratie, de hoogte van de bijdrage, de kritische depositiewaarden en de locatie specifieke omstandigheden. Uit de passende beoordeling blijkt dat de stikstofdepositiebijdrage geen significant negatieve gevolgen heeft voor de instandhoudingsdoelstelling van de betreffende habitattypen, habitatrictlijnsoorten en vogelrichtlijnsoorten. De beoordeling op het aspect Natura 2000 verandert hierdoor niet. Mitigerende of compenserende maatregelen zijn niet aan de orde.

NNN

In verder overleg met Bevoegd Gezag (Provincie Zuid Holland) is de NNN compensatie op twee punten aangepast:

- In het MER is uitgegaan van permanent ruimtebeslag op de rietstrook bij dijkvak T. Het gaat om een ruimtebeslag van 44,7m² ruimtebeslag op Natuurbeheertype N05.04 Dynamisch moeras. Uit nadere beschouwing is gebleken dat de rietstrook zich na de ophoging weer langs de oever kan ontwikkelen. Het betreft daarmee een tijdelijke aantasting. Daarmee is er geen sprake van een compensatieplicht.
- In het MER is voor Natuurbeheertype N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland uitgegaan van een ontwikkeltijd van meer dan 25 jaar. Bij een ontwikkeltijd van meer dan 25 jaar is een toeslag van 2/3 van toepassing. Bij nader inzien is dit een conservatieve worst case uitgangspunt en is een hersteltijd van minder dan 25 jaar realistisch. In overleg met de provincie is bepaald dat de oppervlaktetoeslag van 2/3 naar 1/3 teruggebracht mag worden. Daarmee is de compensatieopgave van Kruiden- en faunarijkgrasland (N12.02) kleiner.

De beoordeling op dit aspect verandert verder niet.